

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

LÍSKA

Do rozesílky 1/2016 jsme připravili pozvánky a informace o akcích v regionu, zajímavé články i příklady dobré praxe. Děkujeme za záplavu přání, tištěných, ručně vyrobených i elektronických. Udělaly nám bez rozdílu velkou radost a jsme v LÍSCĚ pyšní, že jsme v tolika adresářích.

- **Přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky najdete na** <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>
- **Metodické listy** pro učitele a **listy skřítky Lískáčka** pravidelně zasíláme jen členům Klubu LÍSKY.

Dnešní citát: „Výchova dětí předškolního věku nemá směřovat k přípravě na školu, ale k přípravě na život.“
Maria Montessori, Objevování dítěte

Ještě máme poslední volná místa ve dvou nových akreditovaných kurzech:

- ✓ **Praktická péče o zahradu společně s dětmi**, 60 hodin, 4 dvoudenní moduly (pátek – sobota), únor 2016 – květen 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-noveho-vzdelavaciho-kurzu-prakticka-pece-o-zahradu-spolecne-s-detmi> (přihlašovat se mohou učitelé, pracovníci NNO, veřejné správy i rodiče).
- ✓ **Specializační studium, koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SVČ**, 250 hodin, vícedenní moduly v období únor 2016 - duben 2017. Závěrečná práce obsahuje Školní program EVVO, vytvořený účastníkem studia pro vlastní školu či školské zařízení, <http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-pro-skolni-koordinatory-evvo-v-ms-zs-svc>

Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.

V příloze najdete:

- 1 - Rozesílku 1/2016 - celý text v PDF
- 2 - pozvánky na semináře LÍSKY
- 3 – pozvánky na akce Valašského ekocentra Valašské Meziříčí

Klub Lísy má 62 členů, je pro nás velkou radostí a motivací. Děkujeme za Vaši přízeň a podporu.

Pokud se Vám programy a činnosti Lísy líbí, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje, můžete se stát členem Klubu Lísy i Vy. Svým členstvím v Klubu podpoříte naše poslání a programy, a zároveň dáte najevo, že nám fandíte. Členství v klubu můžete též darovat jako dárek, třeba pod stromeček.

Více informací [najdete zde](#).

[Přečtěte si](#), jak Klub Lísy funguje a co nabízí.

[Přihláška do Klubu ke stažení zde](#)

Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Kde Líska pomáhá

Líska pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Vznikla po několikaleté usilovné práci na benefičních projektech. Mezi hlavní cíle patří pomoc nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí. Více na www.korunkaluhačovice.cz

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Šíříme myšlenku Dobrého anděla a pomáháme oslovit a získat další Dobré anděly. **Podívejte se na novou kampaň:** <https://www.dobryandel.cz/1500-statecnych>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Centrum Čalantika je jméno chudinského slumu v bangladéšské metropoli Dháce, kde žije více než 12 tisíc lidí. Čalantika je však také název **centra pro vzdělání a volný čas**, které poskytuje základní vzdělání dětem z velmi chudých poměrů a podporuje je v tom, aby začaly chodit do školy a své vzdělání úspěšně dokončily. Centrum nabízí vzdělání také rodičům a opatrovníkům dětí, zlepšuje životní i pracovní podmínky rodin a je oporou celé místní komunity. <http://www.calantika.cz>

Aktuality a novinky

❖ Udělte s LÍSKOU radost dvakrát

Máte rádi dobrou kávu, čaj či kakao? Pořádáte večírek, stužkovací, ples nebo jakoukoliv jinou společenskou akci? Hledáte vhodný dárek pro své blízké, přátele či partnery? Nabízíme vám DÁRKOVÉ POUKAZY či rovnou balíčky, které nesou skutečný příběh fairtradových či místních výrobců a farmářů. V naší nabídce je káva, černé i ovocné čaje, čokolády, cukrovinky, cukr i kakao. Dokážeme připravit fairtradovou kavárnu i občerstvení s využitím místních produktů, dárkové balíčky na vaše akce nebo pro přátele a partnery.

Najdete nás v budově Základní školy Vsetín, Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>
Otevřeno máme v pondělí až čtvrtek: 9.00 – 11.00, 12.00 – 15.00 hodin.
Návštěvu si můžete domluvit i předem na infoevvo@seznam.cz nebo 604 650 109.

Letáček ke stažení na <http://www.liska-evvo.cz/doc/udelejte-radost-dvakrat-1>

❖ Jaké je veřejné mínění o spotřebě a užívání místních výrobků v našem regionu

---

V rámci projektu Poctivě vyrobené - podpora udržitelné místní ekonomiky ve Zlínském kraji (2015) jsme provedli šetření o spotřebě a užívání místních výrobků. Výsledkem je studie hodnotící současné veřejné mínění obyvatel regionu z hlediska spotřeby a užívání místních výrobků.

<http://www.liska-evvo.cz/doc/mapovani-a-pruzkumy>

❖ Letošní rok byl vyhlášen ROKEM LUŠTĚNIN

Všem paním cizrnám, fazolím, čočkám a quinoím fandíme. Jsou totiž skvělým zdrojem bílkovin a jejich produkce není takovou zátěží pro životní prostředí, jako produkce bílkovin živočišných. U quinoi nezapomeňte na certifikaci Fairtrade! [#pěstujplanetu](#)

❖ Nová vyhláška MŠMT o prodeji potravin ve školách

Ministerstvo školství připravuje novou vyhlášku, která má za cíl omezit prodej nezdravých potravin ve školách a reklamu na ně. Nově by se ve školách měly prodávat a propagovat jen potraviny, které neobsahují některá sladidla, kofein, rizikové trans mastné kyseliny a které nejsou energetickým nebo povzbuzujícím nápojem. Zapojili jsme se do připomínkování návrhu vyhlášky. Navrhujeme mimo jiné, aby se ve školách nesměly prodávat ani potraviny obsahující barviva, která mohou nepříznivě ovlivňovat činnost a pozornost dětí. Tato barviva, známá pod zkratkami E102, E104, E110, E122, E124 a E129, se totiž vyskytují nejen v cukrovinkách, ale i v různých druzích nápojů, mléčných výrobcích či doplňcích stravy určených právě dětem.

❖ Pošlete nám do LÍSKY své příběhy

Učíme se s POLY: Vezměte POLY a její kamarády s sebou na výlet na zajímavé místo, do dílny, do muzea, na farmu či výukový program. Můžete s ní tvořit, vyrábět, objevovat, sportovat. Udělte fotografii, nebo požádejte děti o obrázek. Sesbírejte různé věci jako jsou vstupenky, pohlednice a podělte se s námi, co jste s POLY prožili. Můžete si vytvořit i vlastní Deník s POLY a do něj malovat, lepit obrázky, vstupenky, jízdenky, pohledy apod. Těšíme se na vaše příběhy a vy se můžete těšit na zajímavé dárky.

Pokud ještě panenku POLY nemáte, přihlaste se na některý ze seminářů LÍSKY.

Příroda v zimě: Venku přituhuje, i sníh už poletuje. Začali jste pravidelně přikrmovat? Je správný čas. Pošlete nám do LÍSKY fotografie nebo obrázky jak pečujete v zimě o zvířátka - ptáky či lesní zvířátka. Moc rádi je zveřejníme. Kontakt: infoevvo@seznam.cz Heslo: Pečujeme o zvířátka

Zima v zahradě: Pošlete nám do LÍSKY fotografie nebo obrázky co děláte v zimě na vaší zahradě. Třeba jak pečujete o ptáčky zpěváčky. Moc rádi je zveřejníme. Kontakt: infoevvo@seznam.cz Heslo: Zima v naší zahradě

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **Nadace VIA vyhledává grantová kola pro Rychlé granty na krátkodobé projekty do 6 měsíců**, kdy můžete získat až 30 000 korun. Uzávěrka programu je vždy první čtvrtek v měsíci. Více informací včetně formuláře žádosti a textu vyhlášení najdete na stránce Rychlých grantů: <http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podpora-mistnich-iniciativ/mesta-z-jineho-testa-rychle-granty-2015>
- **Granty Nadace ČEZ**
Až do poloviny února mohou zájemci žádat o příspěvky Nadaci ČEZ v rámci grantových řízení „Oranžové schody“ a „Stromy“. Základní a střední školy mohou získat peníze na odstranění bariér, obce a města na sázení či obnovu alejí a stromořadí. Stačí vyplnit jednoduchý formulář na www.nadacecez.cz, finanční spoluúčast žadatele není nutná, <http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2456299>
- Granty Evropské nadace mládeže Vyhlašovatel **European Youth Foundation**, <http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2425367>

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Aktuální podrobný přehled akcí** (nejen v regionu) najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>.
- **Nabídka akcí 14/15 Bařův institut Zlín**, najdete na www.14-15.cz
- **Ornitologické exkurze** do zámeckého parku u zámku Kinských, Valašské Meziříčí, kde budeme ptáky pozorovat přímo ve volné přírodě, termíny 19. a 20. 1. 2016, 16. a 17. 2. 2016.
Více informací na: <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/ptaci-na-krmitku-v-zimnim-parku-2016/>
- Jste akademici, místní lídři, studenti, zaměstnanci z neziskových či církevních organizací a zajímáte se o problematiku odolnosti vůči klimatickým změnám? Realizujete svůj projekt, nebo jej zatím zamýšlíte? Přijďte na **seminář Otevřený prostor od 3. do 7. února do Hostětína**. Zazní třeba otázky odolnosti vůči extrémním výkyvům počasí, způsobech lokálního hospodaření s vodou, cestách podpory místní soběstačnosti nebo třeba otázky místní měny. Buďte u toho!
bit.ly/OpenSpaceHostetin

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- **ARPOK, o. p. s. pořádá dne 14. dubna 2016 v Olomouci druhý ročník konference globálního rozvojového vzdělávání pod názvem Učíme v souvislostech.**

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

➤ Celodenní akreditovaný workshop „Učíme se s POLY“

Představení pomůcek a metodik z projektu Jak učit POLY - rozvoj kompetencí pro polytechnické vzdělávání v mateřských školách. Průvodkyní je malá holčička POLY, která vás postupně provede tématy voda, země, vzduch, slunce, materiály, řemesla a zahrada.

Místa a termíny:

26.1.2016, Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty

15.2.2016, Dům dětí a mládeže Uherský Brod

➤ Celodenní akreditovaný vzdělávací program Lísky „Projektové dovednosti v EVVO – aneb jak na psaní projektů malého rozsahu“

Praktický workshop - nácvik základních dovedností pro přípravu a zpracování projektové žádosti na podporu aktivit EVVO.

Termín: 9. února 2016, 9.30 – 14.30 hodin

Místo: prostory LÍSKY, základní škola Rokytnice, Vsetín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>

Doporučeno: pedagogům MŠ, ZŠ, SVČ, koordinátorům EVVO

Pozvánky a přihlášky ke stažení <http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

➤ Specializační studium pro školní koordinátory EVVO ve školách a školských zařízeních.

LÍSKA připravuje otevření specializačního studia pro školní koordinátory EVVO.

Jedná se o studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy – v souladu s § 9, odst. 1, písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. („specializační studium“).

Termín realizace: únor 2016 - duben 2017.

Kurz proběhne v rozsahu 250 vyučovacích hodin (tj. 187,5 šedesátiminutových hodin) přímé výuky, které je zakončeno obhajobou písemné závěrečné práce a závěrečnou zkouškou. Obhajoba závěrečné práce a závěrečná zkouška nejsou zahrnuty do 250 hodin studia. Závěrečná práce obsahuje Školní program EVVO, vytvořený účastníkem studia pro vlastní školu či školské zařízení, <http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-pro-skolni-koordinatory-evvo>

➤ Vzdělávací kurz Praktická péče o zahradu společně s dětmi

Cyklus 4 dvoudenních seminářů zahrnuje jak teoretickou, tak praktickou přípravu pedagogů na plánování zahrad, jejich údržbu a efektivní organizaci práce na nich. Účastníci kurzu jsou seznamováni s moderními trendy a technologiemi šetrnými k přírodnímu prostředí i jejich rozpočtu.

Termín realizace: únor 2016 – květen 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-noveho-vzdelavaciho-kurzu-prakticka-pece-o-zahradu-spolecne-s-detmi>

➤ **Seminář k programu RP04-16 Podpora ekologických aktivit**

Termín: 10.02.2016 13:00

Místo konání: Krajský úřad Zlínského kraje, třída Tomáše Bati 21, Zlín, **Zasedací místnost zastupitelstva Zlínského kraje v 16. etáži budovy „21“**

Pořádá Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství ve spolupráci s odborem školství, mládeže a sportu.

Program semináře:

1. Informace k podávání žádostí v programu RP04-16 Podpora ekologických aktivit v kraji
2. Informace k průběhu programu
3. Informace k elektronickému formuláři žádosti, praktická ukázka
4. Dotazy, diskuze

K účasti je nutno přihlásit se na e mailu jarmila.dupejova@kr-zlinsky.cz

<http://www.liska-evvo.cz/doc/seminar-k-programu-rp04-16-podpora-ekologickych-aktivit>

Programy a služby Líska a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy Líska, o.s.
Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě M.R.K.E.V.** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Do obou sítí je možné se registrovat průběžně. Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.
Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- **Nabídka výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací** najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>
- **Nabídka výukových programů a exkurzí Vzdělávacího a informačního střediska Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí n.M.,** <http://vis.bilekarpaty.cz/>
- **Nabídka lektorských programů z Muzea regionu Valašsko, p. o., zámku Kinských ve Valašském Meziříčí,** <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/spolecenskovedni-lektorske-programy-pro-ms-zs-ss/>
Lektorský program s názvem **Ptáci na krmítku**.
Zajímá Vás, se kterými druhy ptáků se můžete setkat na Vašem krmítku? Čím je nalákat a čeho se při příkrmování naopak vyvarovat? Seznámíte se s řadou druhů ptáků, s tím, co rádi jedí, jak zpívají a ukážeme si vycpané preparáty řady druhů.
Zájemci se ve dnech 19. a 20. 1. 2016, 16. a 17. 2. 2016 mohou zúčastnit také **ornitologické exkurze** do zámeckého parku u zámku Kinských, kde budeme ptáky pozorovat přímo ve volné přírodě.
Více informací na: <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/ptaci-na-krmitku-v-zimnim-parku-2016/>
Lektorský program objednávejte na: Tel.: 571 611 764, e-mail: zamek.kinskyh@muzeumvalassko.cz

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

■ Questing – Lopenická hledačka

Questing – nový způsob jak objevovat krajinu. Hledačka vás zavede na zajímavá místa v okolí Lopeníku a prozradí vám nejedno skryté tajemství.

Questing, questing... Že vám to nic neříká? Pokud jste někdy hráli „na šipky“, hledání pokladu apod., v podstatě už víte, o co jde.

Quest neboli hledačka je hra nejen do přírody. Máte v plánu navštívit nějaké místo, které se vám líbí, ale neznáte všechny zajímavosti? Pak ale dostanete do ruky pracovní list s poetickými nápovědami, ručně malované mapy a někdy také ilustrace, které slouží jako vodítko – a najednou se nemůžete dočkat, až vyrazíte na cestu za jednotlivými indiciemi. Věřte, že pak bude jedno, jestli je vám deset či sedmdesát, protože nadšení stírá věk...

Vytištěné listy poskládejte jako knihu, aby byla zachována posloupnost jednotlivých stanovišť.

<http://obec-lopenik.cz/uvod/pro-navstevniky/questing-lopenicka-hledacka/>

■ Využijte lákavou nabídku aktivit **wellness hotelu Javorník, Lazy pod Makytou, Slovensko:**

Pobytové i lyžařské kurzy, školy v přírodě, víkendové pobyty pro rodiny s dětmi, tábory, exkurze, semináře apod. Podle zájmu zajištění programu a lektorů, nebo pronájem prostor, <http://www.hoteljavornik.sk>

■ Naplánujte si návštěvu **14/15 Baťova institutu Zlín**, www.14-15.cz

■ **Muzeum regionu Valašsko**, aktuální nabídku najdete na <http://www.muzeumvalassko.cz>

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

- **Eko-olympiáda pro základní školy, ZŠ Zlín - Štípa – středa 25.5.2016**
- Naše lísková žákovská badatelská konference **ŽBAKO** proběhne **5. května 2016 ve Vsetíně.**
- **6. ročník soutěže s tematikou ochrany klimatu - CO2 liga**, www.co2liga.cz

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Cílem kampaně je osvěta v oblasti fair trade a podpora prodeje fairtradových produktů v daném místě.

Pro bližší informace a podporu v získání statusu kontaktujte:

http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy po splnění několika kritérií.

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovjevzdelavani.cz>

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

Cílem projektu je zvýšit povědomí o společenské odpovědnosti u škol a příklady dobré praxe inspirovat ostatní. Chceme dosáhnout toho, že se stane odpovědné chování dětem, studentům, ale i rodinám naprosto přirozené a automatické jako základní počty.

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola>

Škola pro udržitelný život (ŠUŽ)

Stěžejní program Střediska ekologické výchovy **SEVER**. Jeho cílem je rozvoj aktivního občanství a podpora myšlenky udržitelného života prostřednictvím škol. Učitel se stává průvodcem žáků, kteří samostatně navrhnou, rozhodnou a realizují kroky k zlepšení života v obci a zároveň se při tom učí důležitým občanským dovednostem.

Program funguje již více jak deset let a má za sebou desítky realizovaných komunitních projektů. V následujících měsících proběhne **kampaň „Víte už, co je ŠUŽ?“**, která bude propagovat jak program Škola pro udržitelný život samotný, tak také nové Cíle udržitelného rozvoje OSN.

Novým zaměřením programu se nyní stává také **osvěta žáků, pedagogů a dalších aktérů obecního života** (obecní úřad, místní podnikatelé, spolky, rodiče) **o čerstvě schválených Cílech udržitelného rozvoje (SDGs)**. Ty jsou výsledkem tříletého procesu vyjednávání, který začal na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012 v Riu de Janeiro. Agendu udržitelného rozvoje oficiálně schválil summit OSN 25. září 2015 v New Yorku v dokumentu Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, jehož součástí jsou i Cíle udržitelného rozvoje.

V České republice se vybraným cílům aktivně věnuje právě program ŠUŽ a snaží se je s pomocí škol prakticky realizovat na území jejich obcí. Dlouholetou snahu programu ocenil i vedoucí Informačního centra OSN v Praze Michal Broža:

„Program ŠUŽ je skvělou ukázkou toho, jak pracovat s globálně nastavenými cíli prakticky na místní úrovni, přímo v obcích. Rozvojové cíle mají zlepšit kvalitu života lidí a zároveň chránit životní prostředí. Pokud mají být úspěšné, je nutné, aby je občané znali, jejich významu rozuměli a přijali je za své. Program ŠUŽ pracuje především s mladými lidmi, ale díky promyšlené metodice zasahuje i jiné věkové skupiny. Udržitelný rozvoj není abstraktní plán, ale způsob života, který je v zájmu lidí i planety.“

V letošním roce získal program prostředky hned ze dvou zdrojů: SFŽP (Program podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství) a Nadačního fondu České bankovní asociace (Kamarádi vzdělávání). Do programu se proto může přihlásit každá škola, která má zájem o posílení své role v obecním životě a rozvoji spolupráce s ostatními partnery (obecní úřad, místní podnikatelé, rodiče, přátelé školy, odborné instituce). Program je postaven na myšlence **místně zakotveného učení**. Žáci spolu s dalšími partnery z vnějšku školy přemýšlí o tom, co mohou udělat pro udržitelnější rozvoj své obce nebo čtvrti. Ze zásobníku nápadů, který vytvoří, pak postupně realizují navržené změny a tím prakticky mění místo, kde žijí a studují, k lepšímu. Konkrétním příkladem může být úprava veřejného prostranství do podoby místa pro setkávání či hry, návrh a realizace energetických úspor budovy školy nebo zmapování života místního rodáka formou naučné stezky v okolí obce. Program vznikl ve spolupráci s Nadací Partnerství.

Ve Zlínském kraji je koordinátorem Mgr. Jaroslav Hlinský, **ALCEDO Vsetín**, Jaroslav.hlinsky@alcedovsetin.cz
Seminář proběhne 10. února 2016, <http://www.liska-evvo.cz/doc/skola-pro-udrzitelny-zivot-suz>
www.skolaprozivot.cz

Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě a programech na webu a Facebooku. <https://www.facebook.com/skutecnezdravaskola>,
<http://www.skutecnezdravaskola.cz>, Telefon: 732 967 206

Zelené okénko

Zelené úřadování

je zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, školky, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje jednak systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a jednak nakupování.

Zelené nakupování

je takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Doporučujeme stránky Ekologického institutu Veronica, který se zeleným úřadováním a zeleným nakupováním dlouhodobě zabývá a vydal řadu materiálů. Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz (o udržitelné spotřebě v domácnosti).

Stránky sdružení TEREZA

www.nejsetrnejsi.cz

Žijte BIO

www.bio-info.cz vám přináší návody a inspiraci, jak žít zodpovědný život, každý den. Pokud považujete hodnoty jako šetrné zacházení s přírodními zdroji, zodpovědnost či etiku za důležité, pak rubrika „Žijte BIO“ je právě pro vás. Je určena pro ty z vás, kteří život vychutnávají plnými doušky a zároveň berou ohled na druhé a přírodu.

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

❖ Prodejní místa:

■ Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSCĚ.

V nabídce je káva, čaje, čokolády, cukr i kakao. A každý výrobek má svůj jedinečný příběh. Dokážeme připravit fairtradovou kavárnu i občerstvení s využitím místních produktů, dárkové balíčky na vaše akce nebo pro přátele a partnery.

Najdete nás v budově Základní školy Vsetín,

Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>

Otevřeno máme v pondělí až čtvrtek: 8.30 – 11.00, 12.00 – 15.00 hodin.

Návštěvu si můžete domluvit i předem na infoevvo@seznam.cz nebo 604 650 109.

■ Ve Vsetíně můžete navštívit **Poetickou kafeterii** (v sousedství parkoviště u Jednoty).

V nabídce kávy a čajů si vyberete i ty se značkou Fair Trade, více na www.poetkafeterie.cz

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Líska je podporovatelem kampaně **Za férovou čokoládu!** <http://cz.makechocolatefair.org/supporters>

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

■ Lískový web www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky <http://www.regionalni-znacky.cz>

■ Sdružení Tradice Bílých Karpat koordinuje facebookovou kampaň na podporu místních výrobků.

Více na <http://tradicebk.cz/files/dokumenty/TZ%20kampan.pdf>

Recepty z naší kuchyně – patronkou rubriky je paní Milena Kovaříková

Pošlete nám zajímavé a chutné recepty z vašich domácích i školních kuchyní. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz
Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

Osvědčený recept na kváskový pšenično-žitný chleba

300 g pšeničné chlebové mouky
200 g žitné chlebové mouky
500 ml vody +-
2 lžičky soli
2 pl. lžíce kvásku

hrst lněného semínka, hrst slunečnicových

Všechno smícháme, ani moc nehněteme. Přes noc necháme kynout buď ve formě, ve které chceme péct (hranatý srncí hřbet), ráno pak jen strčíme do trouby, nebo v míse, ráno vyklopíme na pomoučený vál, párkrát přeložíme a necháme ještě 1-2 hodiny kynout v ošatce. Pečeme 10 min na 230 stupňů pak 40 min na 180 stupňů bez foukání.

Zdroj: KOLDOKOL

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku?**, Přehledná mapa přírodních zahrad na Ekomapě, http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Zlínský kraj je letos bohatší o celkem šest certifikovaných Přírodních zahrad. Kde jsou? Mrkněte na bit.ly/EkomapaPrirodniZahrady**

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- Pusťte si **záznam workshopu s Markem Hermanem, Honzou Svobodou a Jirkou Haldou.**

Pozor, záznam trvá 2 hodiny a těžko se od něj odchází!!

<http://slideslive.com/38895339/tri-bratri-v-triku-aneb-jak-to-vypada-kdyz-mame-na-vsechno-dost-casu>

Jedinečné setkání se třemi lektory, kteří se zaměřují na pedagogiku dětí do šesti let: mají zkušenosti z praxe a také v praxi pomáhají řešit nejrůznější problémy a obtíže. Díky dlouholeté lektorské činnosti napříč ČR umí inspirovat také přenosem zkušeností jiných. Marek, Jiří a Jan mají společné to, že se pedagogice věnují se sympatickým zaujetím a touhou přijít věcem na kloub. Nabídnou vám svoje zkušenosti, případové studie, výsledky odborných výzkumů.

- Nová publikace **Průvodce ekospotřebitele**. Brožura je doslova nabitá spoustou tipů, jak při svém každodenním hospodaření a žití odlehčit zatíženou přírodu a klimatu. Zamyšlení nad nutností stále nakupovat a vyhazovat (nejen obaly) a spotřebovat. Jak si poradit i jinak, levněji, šetrněji a s dobrým pocitem, že žijí v harmonii s přírodou. Podrobnější obsah publikace na <http://www.rosacb.cz/obchod/pruvodce-ekospotrebitele/>.
- Už jste slyšeli o **cílech udržitelného rozvoje**? Pokud ne, nebo pokud byste se chtěli dozvědět trochu víc, podívejte se na toto video, <https://www.youtube.com/watch?v=mpl1hbF6P10>
PS: Můžete si tam zapnout české titulky.
- Doporučujeme www.pribehyceskeprirody.cz
- Dětský lesní klub Vrběnka z Valašských Klobouk vydal kuchařku receptů, které si děti s průvodci společně vaří na ohništi nebo na kamnech k obědu „**Uvaříme máčku, podte na lízačku**“, cena 150 Kč. Kniha je k dostání v RC Kaštánek ve Valašských Kloboukách, nebo si ji můžete objednat na adrese: rcvk@seznam.cz, <http://vrbenka.blogspot.cz/>
- **Starý Rožnov a Valašsko** najdete na https://www.youtube.com/watch?v=8_OA_aJTpk
- Skvělá pomůcka – Jak se jí ve světě: **What the World Eats - Families with their weekly stash of food**. Compare amazing dietary differences between cultures. <http://www.time.com/ti.../photogallery/0,29307,1626519,00.html>
- **LÍSKA vydala rozsáhlý materiál Zdravá a bezpečná škola**
Odborné texty, metodické a pracovní listy do výuky na základních a středních školách, vytvořené v projektu Bezpečně a zdravě do života - rozvoj kompetencí v základním a středním vzdělávání.
Výstupy a metodiky najdete zde:
<http://www.liska-evvo.cz/doc/zdrava-a-bezpecna-skola-1>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy

- **Kde všude můžete najít členy a partnery LÍSKY**, <http://www.liska-evvo.cz/clenove>
- **Něco málo o KRAJANCE v Kroměříži**
Když jsem se rozhodla psát o Krajance, sociální firmě v Kroměříži, nejprve jsem kontaktovala její majitelku paní Bronislavu Šafaříkovou. Z prvního otukávání bylo několik rozhovorů, na mé otázky dlouhé a zajímavé odpovědi, z nichž vybírám z důvodu rozsahu jen několik zásadních úvah. Určitě to není poprvé a ani naposledy, kdy se o Krajance mluví a píše.
Krajanka - sociální podnik vznikla jako 1. sociální podnik v Kroměříži a jako 1. farmářská prodejna v Kroměříži. Její provoz byl zahájen 1. 3. 2013 a jako projekt byla podpořena z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Důraz klade zejména na tzv. (re)start pracovního života.
<http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/clanky/1349-neco-malo-o-krajance-prvnim-socialnim-podniku-v-kromerizi-aneb-chutne-zdrave-lokalne>
- Nadace Via vydává čtvrtletník pro obnovu filantropie v Čechách. Přečtěte si inspirativní články a vykročte do roku 2016 plní energie pomáhat a darovat druhým! V **časopise Umění darovat**, **Nadace Via - The Via Foundation**, je i krásný rozhovor s americkým velvyslancem **Andrew Schapiro** z **U.S. Embassy Prague**.
Kromě jiného se zmiňuje i o návštěvě v **Otevřená zahrada** v Brně: "Zažil jsem například úžasnou návštěvu v brněnské Nadaci Partnerství. To byla skutečně zajímavá zkušenost – a to z více důvodů. Na začátku je sice podpořily americké soukromé nadace, ale velice rychle se stali plně soběstačnými. Dospěli. Bylo to pro nás jako vidět z domu odcházet vlastní dítě; najednou je z něj samostatná, důležitá osobnost. Druhá věc, která se mi na nich líbí, je, že se nevěnují pouze výběru peněz, ale také na projektech přímo pracují. Například přestavují budovy, aby byly šetrnější k životnímu prostředí, nebo se starají o zahrady. Je to prostě úžasná skupina."
www.nadacevia.cz

- **Krmíte ptáčky? Udělejte jim vlastní krmítko, jako děti ve školní družině Liptál.**
http://druzinaliptal.rajce.idnes.cz/Krmite_ptacky/

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

- **Zelenina dodávaná do škol by měla být téměř z poloviny z ČR**
Ovoce a zelenina pro školáky, na které přispívají ministerstvo zemědělství a Evropská unie, by měly být ze 40 procent českého původu. Nyní z tuzemska pochází 29 procent. Navrhuje to ministerstvo zemědělství v novele vládního nařízení, která je nyní v meziresortním připomínkovém řízení. Ministerstvo zemědělství chce také určit velikost jedné porce zeleniny, kterou děti dostanou. V současném školním roce jde do projektu v ČR necelých 200 milionů korun, většina z evropských peněz. V programu dostávají školáci prvního stupně základních škol zdarma ovoce, zeleninu a výrobky z nich, celý článek na <http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/mze-zelenina-dodavana-do-skol-by-mela-byt-temer-z-poloviny-z-cr>
- Patříme mezi dvacítku zemí světa s největší výměrou půdy v **ekologickém zemědělství**. V EU jsme s 12% podílem šetrně obhospodařovaných ploch (zejména v horských a podhorských oblastech) na bramborovém místě, a to těsně za Švédskem, Estonskem a sousedním Rakouskem.
- **STOP PALMOVÉMU OLEJI**
Třetina indonéské produkce míří do evropských obchodních řetězců. Čtěte prosím složení výrobků, které používáte a nekupujte palmový olej! Přímo tak podporujete devastaci tropických deštných lesů a v důsledku narušení celého světového klimatu.
Více informací na stránkách Koalice proti palmovému oleji - <http://stoppalmovemuoleji.cz/>
Bannery k šíření najdete zde <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/logo.php>.
I váš hlas pomůže zabránit devastaci pralesů způsobenou člověkem - [Podepsat petici](#)

Environmentální informační servis Líska:

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlášených grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky** www.liska-evvo.cz
- **Knihovna** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- **Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

LÍSKA, z.s., tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Sdružení Líska / Zdravě do života

Líska

Rozesílku připravuje a rozesílá **Líska, z.s.** s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.